

Halfjaarbericht 2012

N.V. Nederlandse Gasunie

Inhoud

Pagina

Voorwoord	2
Halfjaarverslag	4
Bestuursverklaring	10
Geconsolideerde halfjaarrekening	11
Beoordelingsverklaring	25

Voorwoord

Met dit verslag kijken we terug op een sterk eerste halfjaar voor Gasunie.

Wij streven ernaar zo efficiënt mogelijk te werken. Daarom zijn we in januari 2012 overgegaan op een nieuwe organisatiestructuur met drie business units die zelf resultaatverantwoordelijk zijn. De Raad van Bestuur is teruggebracht van vier naar drie bestuurders. Naast de aanpassing van de organisatie zijn we in 2011 gestart met een Masterplan Efficiency. Samen met de nieuwe organisatiestructuur zorgt dit ervoor dat Gasunie nog scherper kan sturen op kosten, terwijl tegelijkertijd de betrouwbaarheid van onze activiteiten en projecten gewaarborgd blijft. Onze inspanning om de transparantie en efficiency in ons bedrijf te verbeteren, werpt zijn vruchten af: het financiële resultaat over het eerste halfjaar van 2012 is robuust.

De persoonlijke veiligheid van medewerkers en de maatschappij staat in ons werk voorop. Onze prestaties op het gebied van veiligheid zijn aanzienlijk verbeterd, maar inspanningen op het gebied van veilig werken en veiligheidsbewust gedrag blijven gedurende het jaar noodzakelijk.

Dit jaar begon koud. Nederland raakte zelfs even in de ban van een nieuwe Elfstedentocht. De koude periode was ook goed te merken in onze transportcijfers. Niet eerder deze eeuw hebben we in Nederland in één dag zoveel gas getransporteerd als op dinsdag 7 februari 2012, namelijk 545 miljoen m³ (ruim 5 miljard kWh). Deze dag neemt hiermee de derde plaats in aller tijden. Onze medewerkers hebben hard gewerkt om het gastransport zonder problemen te laten verlopen. In de gaswet is vastgelegd dat Gasunie tot een effectieve etmaaltemperatuur van -17 °C Nederland van gas moet kunnen voorzien. Onze infrastructuur, inclusief de nieuwe uitbreidingen, draaide op volle toeren en doorstond deze 'elfstedentest' met glans. We zijn ons ervan bewust dat Gasunie een hoofdrol speelt in het warm houden van de Nederlandse consument en het draaiende houden van de Nederlandse economie. Door extra gastransport naar onder meer Zuid-Duitsland hebben we eveneens geholpen om de elektriciteitsproductie in Duitsland op peil te houden.

Mede dankzij ons netwerk en projecten als BBL (Balgzand Bacton Leiding), de Noord-Zuid Route, aardgasbuffer Zuidwending en de LNG terminal Gate is de aantrekkelijkheid van de Nederlandse gasmarkt voor internationale handelaren versterkt. De spectaculaire groei van de Nederlandse gashandelsplaats TTF (Title Transfer Facility), waar vraag naar en aanbod van gas bij elkaar komen, is daarvan een bewijs. TTF is in snel tempo uitgegroeid tot een bij gashandelaren geliefde handelsplaats op het Europese vasteland. Het aantal actieve handelaren op TTF is in de eerste helft van 2012 wederom toegenomen. De toename van vraag en aanbod heeft een gunstig effect op de gasprijs en daarmee op de prijs die eindgebruikers voor hun gas betalen. In die zin kan de gasrotondestrategie van de Nederlandse overheid - ondanks de kritische berichten in het recente rapport van de Algemene Rekenkamer over de gasrotonde - succesvol worden genoemd. Vanaf 2008 zijn de projecten van Gasunie een stimulans geweest voor de Nederlandse economie: zij hebben de voorzieningszekerheid en marktwerking verder vergroot en hebben gezorgd voor extra werkgelegenheid.

Gasunie staat voor "Crossing Borders in Energy". Ook onze Nederlandse en Duitse transportbedrijven, Gas Transport Services B.V. (GTS) en Gasunie Deutschland Transport Services GmbH (GUD), zijn grensverleggend bezig. Zo zijn zij gestart met een nieuwe gezamenlijke veilingdienst, die moet zorgen voor het aantrekken van meer handel en dus meer concurrentie in de Noordwest-Europese gasmarkt. Het is voor het eerst dat in Europa een dergelijke dienst wordt aangeboden. Hiermee wordt de verbinding tussen de gashandelsplaatsen TTF in Nederland en GASPOOL in Duitsland versterkt. De veiling kende een succesvolle start. In april hebben GTS en GUD, samen met veertien andere grote Europese netwerkbeheerders een intentieverklaring getekend voor de veiling van gebundelde transportcapaciteit tussen de gasnetwerken van vijf

Europese landen. Hiermee is een belangrijke stap gezet naar de verdere eenwording van de Europese gasmarkt. Vanuit ditzelfde streven willen Gasunie en het Belgische Fluxys in de tweede helft van dit jaar bekijken hoe de onderlinge samenwerking verder kan worden vergroot.

De beschikbaarheid van goed ontwikkelde gasnetwerken in Europa is een belangrijke voorwaarde voor een verdere groei van het aanbod uit hernieuwbare energiebronnen. Dit aanbod is niet altijd stabiel. De zon schijnt immers niet altijd en het waait niet continu. Aardgas kan de energievoorziening stabiel houden door pieken en dalen in de energievraag op te vangen. Ook in het licht van het streven een duurzame energiemix is grensoverschrijdende samenwerking van groot belang. Zo werken wij samen met met Energinet.dk (Denemarken) en Fluxys Belgium om de gasvoorziening via de gezamenlijke netten 100% CO₂-vrij te maken in 2050. Op deze manier willen we de overgang naar een duurzame energievoorziening dichterbij brengen tegen zo laag mogelijke kosten voor de EU-burgers en zonder de energiezekerheid in de EU in gevaar te brengen.

Over het reguleringskader in Nederland bestaat nog steeds onzekerheid. Tegen de Methodebesluiten die de toezichthouder, de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa), voor de perioden 2006 – 2013 heeft vastgesteld lopen op dit moment beroepsprocedures bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb). In het vierde kwartaal van 2012 wordt de uitspraak van het CBb verwacht.

In de tweede helft van 2012 gaan we door met ons programma om de betrouwbaarheid van ons netwerk in Nederland te waarborgen. De komende jaren zullen we verouderende onderdelen van ons netwerk preventief gaan vervangen. We doen dit op basis van nieuwe inspectie- en onderhoudsmethoden. Ook zullen we verdere maatregelen nemen om onze organisatie aan te passen. Transparantie, kostenbewustheid en marktconformiteit zijn daarbij de belangrijkste thema's.

Gasunie gelooft in een duurzame energietoekomst, waarin een belangrijke rol voor aardgas is weggelegd. De komende jaren zullen we een toename van nieuwe toepassingen van gas, zoals groen gas en het gebruik van vloeibaar aardgas als brandstof voor het zware transport over weg en water (Small Scale LNG). Gasunie zet zich actief in om ook deze nieuwe toepassingen van gas verder te laten groeien op weg naar een duurzame én betaalbare energiemix.

P.C. van Gelder MSc

Voorzitter Raad van Bestuur en CEO
N.V. Nederlandse Gasunie

Halfjaarverslag

Resultaten in het kort

Kerncijfers

<i>In miljoenen euro's</i>	Eerste halfjaar 2012	Eerste halfjaar 2011
Opbrengsten	808	847
Totale lasten	-/- 402	-/- 379
Operationeel bedrijfsresultaat	406	468
Bijzondere waardeveranderingen	-	-/- 900
Bedrijfsresultaat	406	-/- 432
Financiële baten en lasten	-/- 85	-/- 73
Resultaat voor belastingen	321	-/- 505
Belastingen	-/- 75	-/- 43
Resultaat na belastingen	246	-/- 548

Opbrengsten

Over de eerste helft van 2012 zijn de verkochte capaciteiten voor gastransport hoger dan in dezelfde periode in 2011. De gerealiseerde omzet was circa 39 miljoen euro lager dan in 2011. Dit wordt veroorzaakt door een wijziging van de tarieven als gevolg van de Methodebesluiten voor GTS die de NMa eind 2011 heeft vastgesteld. Het voornaamste onderdeel hiervan is de verrekening over het verleden waardoor de omzet in het eerste half jaar circa 113 miljoen euro lager is. Deze effecten zijn gedeeltelijk gecompenseerd doordat Gate terminal eind 2011 succesvol in bedrijf is genomen en er een eenmalige vergoeding is ontvangen door Gasunie Deutschland.

Operationeel bedrijfsresultaat

Het operationeel bedrijfsresultaat is gedaald met circa 62 miljoen euro. Tegenover de eerder genoemde daling van de opbrengsten staat dat de kosten niet gestegen zijn. Dit komt met name door het Masterplan Efficiency dat we eind 2011 opgestart hebben. Dit Masterplan Efficiency is een kostenbesparingsprogramma, waarmee wij de operationele kosten over een periode van drie jaar met 15% willen verlagen. De kosten zijn stabiel gebleven ondanks de circa 10 miljoen euro totale lasten behorende bij Gate terminal, die we eind 2011 in bedrijf hebben genomen. De aan investeringen toegerekende kosten zijn met circa 10 miljoen euro afgenomen. Daarnaast zijn de afschrijvingen circa 9 miljoen euro hoger als gevolg van de recente uitbreidingen.

Genormaliseerde cijfers

<i>In miljoenen euro's</i>	Eerste halfjaar 2012	Eerste halfjaar 2011
Opbrengsten	896	813
Totale lasten	-/- 398	-/- 374
Bedrijfsresultaat	498	439

In dit financiële overzicht is het bedrijfsresultaat genormaliseerd voor de effecten van de nieuwe Methodebesluiten (eerste halfjaar 2012: circa 113 miljoen euro en eerste halfjaar 2011: circa 34 miljoen euro), eenmalige baten en lasten en bijzondere waardeveranderingen.

Het genormaliseerde bedrijfsresultaat in de eerste helft van 2012 is circa 59 miljoen euro hoger dan in 2011. Voornaamste redenen hiervoor zijn de hogere verkochte capaciteiten voor gastransport, de resultaatbijdrage van Gate terminal en de eerste effecten van het Masterplan Efficiency.

Verwachting

De vennootschap verwacht voor geheel 2012 op basis van de huidige inzichten een omzet van circa 1,5 miljard euro en een sterk resultaat na belasting. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat het nettoresultaat over het tweede halfjaar lager zal zijn dan het resultaat over de eerste jaarhelft, omdat opbrengsten en kosten normaliter niet evenredig over het jaar worden gerealiseerd.

Financiering

In de eerste helft van 2012 zijn er geen langlopende leningen aangetrokken. Om ook in de toekomst de mogelijkheid te houden obligatieleningen onder het Medium Term Notes (MTN) programma uit te kunnen geven op de kapitaalmarkt, is dit MTN-programma recent geactualiseerd en is tevens de omvang uitgebreid met 2,5 miljard euro naar 7,5 miljard euro. Dit programma bestaat uit een aantal documenten met algemene voorwaarden waaronder de obligaties uitgegeven worden, met inbegrip van een door de Autoriteit Financiële Markten goedgekeurd prospectus. Door vooraf zoveel mogelijk van de condities waaronder wij langlopende leningen kunnen uitgeven vast te leggen, wordt de time-to-market verkort. Beleggers en banken kunnen zich dan bij een concrete uitgifte concentreren op de specifieke leningcondities.

In de eerste helft van 2012 is onderzoek gedaan naar het gedeeltelijk vervroegd aflossen en herfinancieren van de obligatieleningen van in totaal 1,4 miljard euro die in 2013 aflopen. Dit heeft begin juli geleid tot de succesvolle uitgifte van een 500 miljoen euro obligatielening met een coupon van 2,625% en een looptijd van 10 jaar. Voor deze lening bestond veel belangstelling uit de financiële markt. Met een deel van de opbrengst van deze lening is voor een bedrag van 284,2 miljoen euro aan uitstaande obligaties die in 2013 aflopen ingekocht. Met de transacties is de liquiditeitspositie van Gasunie verder verbeterd.

Credit Ratings

De rating agencies Standard & Poors en Moody's hebben in de eerste helft van 2012 de credit ratings van Gasunie niet gewijzigd. Gasunie's credit rating bij Standard & Poors is AA- met een negative outlook en bij Moody's A2 met een stable outlook.

Bestuurswijzigingen

Zowel in de Raad van Bestuur als in de Raad van Commissarissen heeft er een wijziging plaatsgevonden. Op 1 juli is de heer H.A.T. Chin Sue afgetreden als CFO en lid van de Raad van Bestuur. De procedure voor het aantrekken van een opvolger is gestart. De heer K. Niemeijer, Hoofd Corporate Finance van Gasunie, neemt de functie tijdelijk waar tot aan de benoeming van de nieuwe CFO.

Op 1 mei is de heer C. Griffioen afgetreden als lid van de Raad van Commissarissen. De heer R. de Jong is op 16 mei benoemd als zijn opvolger. De functie van vicevoorzitter is overgenomen door de heer H.L.J. Noy. Mevrouw J. Poots-Bijl heeft per 1 juli de heer Griffioen opgevolgd als voorzitter van de Audit Commissie.

Risicobeheersing

Onze bedrijfsactiviteiten zijn onderhevig aan risico's. Deze risico's ontstaan als gevolg van veranderingen binnen en buiten ons bedrijf. Wij willen deze risico's zo goed mogelijk beheersen. Ons risicoprofiel is ten opzichte van het jaarverslag 2011 niet noemenswaardig gewijzigd. Volledigheidshalve verwijzen wij naar de paragraaf 'Risicobeheersing' in ons jaarverslag 2011.

Segment Gas Transport Services

Regulering en tarieven

Het reguleringskader in Nederland wordt door de NMa vastgelegd in zogenaamde Methodebesluiten. Op 11 oktober 2011 heeft de NMa de Methodebesluiten voor GTS voor de perioden 2006-2013 vastgesteld. Tegen deze Methodebesluiten zijn twee belangenorganisaties van industriële grootverbruikers en grote energiebedrijven, evenals GTS, in beroep gegaan bij het CBb. Dit beroep wordt in september 2012 behandeld.

Inmiddels is de NMa gestart met de voorbereiding van de Methodebesluiten 2014-2017. De NMa heeft aangegeven een ontwerpbesluit te willen nemen in maart 2013. Het definitieve besluit zal naar verwachting in augustus 2013 volgen. De NMa maakt ook deze keer gebruik van een uitgebreide publieke consultatie in de voorbereiding van haar besluit. GTS neemt hieraan actief deel.

Balancerings

GTS heeft onder gebruikers een evaluatie uitgevoerd van hun ervaringen met het in 2011 ingevoerde balanceringsstelsel, waarmee klanten in staat worden gesteld om een actieve bijdrage te leveren aan het dagelijks in balans houden van vraag en aanbod in het netwerk. Het evaluatierapport is beschikbaar op de website van GTS. Hieruit blijkt dat het stelsel goed functioneert, ook gedurende de koude periode begin februari 2012. Het op de markt gebaseerde karakter van het stelsel wordt erg gewaardeerd. GTS blijft werken aan de verbeterpunten. Daarnaast is GTS voornemens om de handel die binnen eenzelfde dag plaatsvindt, de zogenaamde within-day market, op TTF mogelijk te maken.

Open Season 2017

Eind 2011 is gestart met het vierde Open Season. Met een Open Season vraagt GTS haar klanten om de behoefte aan transportcapaciteit op de lange termijn kenbaar te maken. Hiermee toetst GTS of deze behoefte aanleiding geeft om het landelijk gasnet uit te breiden. Het doel ervan is om op

een zo efficiënt mogelijke wijze steeds tijdig voldoende transportcapaciteit voor klanten beschikbaar te hebben. Nieuw in het meest recente Open Season 2017 is de mogelijkheid voor marktpartijen om capaciteit die zij al eerder via GTS gecontracteerd hadden opnieuw aan te bieden (secundaire capaciteit). Gezien het feit dat enkele partijen capaciteit hebben aangeboden in dit Open Season, constateert GTS dat er een goede basis is voor een verdere groei van de handel in secundaire capaciteit.

Uit de resultaten van Open Season 2017 blijkt dat de vraag naar gastransport stabiel blijft. Daarnaast is er vraag naar transportcapaciteit met kortere looptijden, zoals jaarcontracten. Klanten geven aan terughoudend te zijn om in deze economische tijden een overeenkomst van tien jaar of langer aan te gaan. Tien jaar is de minimum looptijd voor een boeking in het Open Season. Deze looptijd is nodig voor GTS om op verantwoorde wijze een investeringsbesluit te kunnen nemen. De gesignaleerde vraag uit Open Season 2017 kan grotendeels worden gedekt door secundaire capaciteit dat aangeboden wordt door andere deelnemers in het Open Season. Daardoor kan GTS tegemoet komen aan de klantvraag op basis van de bestaande infrastructuur.

TTF

De Nederlandse gashandelsplaats TTF is de afgelopen vijf jaar uitgegroeid tot de meest liquide gashub van het Europese vasteland. Op het TTF wordt momenteel een volume verhandeld dat 14 keer groter is dan het Nederlandse gasverbruik. In de eerste helft van 2012 is het aantal actieve TTF-shippers verder toegenomen. Gemiddeld waren er in die periode elke dag 96 shippers actief, met een maximum van 99 shippers. Daarnaast zijn zowel het verhandeld volume (met circa 5% per kwartaal) als het netto volume (met circa 10% per kwartaal) gegroeid. De gasprijzen op TTF zijn belangrijke referentieprijzen voor de handel in gas in Europa geworden.

Segment Gasunie Deutschland

Regulering

De Duitse toezichthouder Bundesnetzagentur (BNetzA) is begonnen met het opnieuw bepalen van het kostenniveau van Gasunie Deutschland. Ook zal de BNetzA wederom een benchmark uitvoeren om de mate van efficiency van Gasunie Deutschland te bepalen. De BNetzA baseert zich daarbij op het kostenniveau van 2010. Deze herziening is bedoeld om opnieuw de maximaal toegestane omzet van Gasunie Deutschland vast te leggen voor de periode 2013-2017. De beslissing hierover wordt verwacht in het vierde kwartaal van 2012.

Ontwikkelingen marktgebieden

De netwerkbedrijven van de twee resterende marktgebieden in Duitsland, te weten het zuidelijke gebied, geheten Net Connect Germany (NCG), en het noordelijke gebied, genaamd GASPOOL, waarin ook Gasunie deelneemt, onderzoeken samen of een fusie tussen deze marktgebieden mogelijk is. Deze analyse is wettelijk verplicht en gebaseerd op de huidige toegangsvoorschriften tot het net. Het resultaat van de analyse moet vóór 1 oktober 2012 bij de BNetzA aangeleverd worden. De maatregelen die daar eventueel uit voortvloeien moeten vóór 1 augustus 2013 worden ingevoerd.

Netzentwicklungsplan

Op 1 april hebben de Duitse netwerkbedrijven het Netzentwicklungsplan (NEP) bij de BNetzA ingediend. Dit plan bevat een overzicht van mogelijke toekomstige projecten voor uitbreiding van het net. Hierbij zijn verschillende scenario's en situaties waarin een tekort aan capaciteit optreedt in aanmerking genomen. Daarnaast is rekening gehouden met nieuwe technologieën zoals power-to-gas. In aansluiting op het indienen van het NEP is de BNetzA inmiddels gestart met de overlegfase die in september 2012 wordt afgerond.

Power-to-gas

Gasunie en Greenpeace Energy hebben besloten samen te werken op het gebied van 'power-to-gas'. Met deze innovatieve technologie maakt Greenpeace uit duurzame windenergie waterstofgas, dat vervolgens in de gasinfrastructuur van Gasunie in Noord-Duitsland kan worden ingevoerd. Op deze manier kunnen de overschotten van windenergie worden opgeslagen voor later gebruik en wordt overbelasting van elektriciteitsnetten voorkomen. Door de toevoeging van dit door wind geproduceerde gas ('Windgas') wordt de energievoorziening in zijn geheel duurzamer.

Grensoverschrijdende activiteiten GTS en Gasunie Deutschland

Pilot day ahead veilingen op Oude Statenzijl

Op 22 mei zijn het Nederlandse GTS en Gasunie Deutschland gestart met een pilot voor het veilen van gebundelde day ahead capaciteit. Dat wil zeggen dat capaciteit op een exitpunt van GTS en entry punt van Gasunie Deutschland en vice versa als één product wordt aangeboden op verbindingspunt voor hoogcalorisch gas te Oude Statenzijl. Dagelijks wordt circa 50.000 m³/h entry- en exitcapaciteit ter veiling aangeboden op het Duitse platform voor primaire capaciteit TRAC-X. De resultaten zijn bijzonder positief: sinds de start van de pilot is vrijwel dagelijks gebundelde capaciteit verkocht. De day ahead prijzen op TTF en GASPOOL zijn van dien aard dat handelaren hiermee willen kunnen 'spelen' (arbitreren). Dankzij deze nieuwe veiling-pilot is dat nu ook mogelijk. Dit stimuleert eveneens de handel op TTF.

Internationaal Platform

De hierboven genoemde veiling fungeert als pilot voor de invoering van de volledige Europese netwerk codes voor capaciteits allocatie mechanismen (CAM) en congestie management procedures (CMP). GTS wil de eerste fase van dit project per 1 april 2013 gerealiseerd hebben. Daartoe is contact gezocht met de TSO's uit België, Frankrijk, Duitsland en Denemarken. Gezamenlijk is besloten dat het huidige Duitse TRAC-X platform zal gaan dienen als basis voor een internationaal platform voor het veilen van grenscapaciteit. Hiervoor zal op korte termijn een nieuw bedrijf worden opgericht met een meer internationaal karakter. De belangrijkste uitgangspunten voor dit nieuwe bedrijf hebben de gezamenlijke 16 TSO's vastgelegd in een intentieverklaring dat op 18 april is ondertekend.

Segment Participations & Business Development

De Nederlandse deelnemingen van Gasunie leveren een belangrijke bijdrage aan de voorzieningszekerheid van aardgas in Nederland. Door aangesloten te zijn op de wereldvoorraden aardgas trekt Nederland gasstromen aan voor eigen gebruik en voor de rest van West-Europa.

Nord Stream

Nord Stream is de pijpleiding die door de Baltische Zee van Rusland (Vyborg) naar Noord-Duitsland (Lubmin) loopt. Via de Nordeuropäische Erdgasleitung (NEL), die momenteel in aanbouw is, wordt Nord Stream verbonden met het transportnet van Gasunie. Hiermee krijgt Noordwest-Europa een rechtstreekse aansluiting op de Russische aardgasvoorraden.

Op 1 november 2011 is gestart met het commerciële gastransport door de eerste Nord Stream-pijpleiding. De oplevering van de tweede Nord Stream-leiding is gepland voor eind 2012. Naar een derde en vierde leiding wordt momenteel een haalbaarheidsstudie gedaan.

Gasopslag Zuidwending

Gasunie Zuidwending heeft extra producten in de markt kunnen zetten als gevolg van het optimaliseren van de bedrijfsvoering. Ondanks het tijdelijke overschot aan gasopslagcapaciteit heeft Gasunie Zuidwending succesvol extra inkomsten kunnen genereren door tijdig te reageren op de kortstondig gunstige marktomstandigheden (Elfstedenkou) van februari 2012.

Gate terminal

In dezelfde koudeperiode begin dit jaar heeft Gate terminal, de terminal voor vloeibaar aardgas (LNG) op de Maasvlakte, een actieve rol gespeeld in de energievoorziening. Daarna is een relatief rustige periode aangebroken. De LNG markt is een wereldmarkt en daarom onderhevig aan de dynamiek van de ontwikkelingen rond de energievoorziening.

Gasunie LNG Holding B.V. (een 100% dochter van Gasunie) heeft haar belang in Gate terminal C.V. op 30 juni 2012 uitgebreid van 42,5% naar 45% door aandelen over te nemen van één van de andere aandeelhouders.

Small Scale LNG

In het verlengde van de activiteiten in Gate terminal onderzoekt Gasunie tevens de mogelijkheden van Small Scale LNG en Bio LNG. Bij Small Scale LNG wordt het LNG niet gasvormig gemaakt, maar verlaat het in vloeibare vorm en in kleine volumes de terminal. Dit LNG kan direct gebruikt worden voor industrieel gebruik, invoeding in kleinere geïsoleerde gasnetten of als brandstof voor de scheepvaart of zwaar wegtransport. Hierdoor kan de uitstoot van CO₂ en fijnstoffen aanzienlijk worden verminderd.

Medio juni is tussen overheid en bedrijven de zogenaamde Green Deal voor Small Scale LNG getekend. Hiermee wordt verder invulling gegeven aan wettelijke en financiële kaders die nodig zijn om LNG als transportbrandstof te kunnen gebruiken. Gasunie is verheugd te constateren dat de overheid de ontwikkelingen op het gebied van LNG ondersteunt en zich geïnteresseerd heeft om alle wettelijke kaders op tijd klaar te hebben.

Groen gas

Groen gas verheugt zich nog steeds op toenemende belangstelling. Volumes stijgen langzaam maar gestaag. Vorig jaar is de stichting Groen Gas Nederland opgericht en daar is nu het Innovatiecontract gas (een initiatief van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie) bijgekomen, waarin ook veel aandacht is voor groen gas. Gasunie zet zich actief in om ook nieuwe toepassingen van gas verder te laten groeien op weg naar een duurzame én betaalbare energiemix.

Bestuursverklaring

Bestuursverklaring (in de zin van artikel 5:25d lid 2 sub c Wft)

De Raad van Bestuur verklaart, voor zover hen bekend, dat

1. de halfjaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en de winst van de vennootschap en de gezamenlijke in de consolidatie opgenomen ondernemingen; en dat
2. het halfjaarverslag een getrouw overzicht geeft van de belangrijke gebeurtenissen die zich in de eerste zes maanden van het desbetreffende boekjaar hebben voorgedaan en het effect daarvan op de halfjaarrekening, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden voor de overige zes maanden van het desbetreffende boekjaar.

P.C. van Gelder, voorzitter
G.H. Graaf

Groningen, 25 juli 2012

Geconsolideerde halfjaarrekening

Verkorte geconsolideerde balans (vóór winstbestemming)

<i>In miljoenen euro's</i>	Nadere toelichting	30 juni 2012	31 december 2011
Activa			
Vaste activa			
- materiële vaste activa		8.807,7	8.694,1
- immateriële vaste activa		6,8	7,7
- investeringen in geassocieerde deelnemingen		142,4	129,2
- overige kapitaalbelangen		263,7	252,6
- uitgestelde belastingvorderingen		507,7	546,2
Totaal vaste activa		9.728,3	9.629,8
Totaal vlottende activa		368,3	479,5
Totaal activa		10.096,6	10.109,3
Passiva			
Totaal eigen vermogen toekomend aan de aandeelhouder		4.617,1	4.437,3
Langlopende verplichtingen			
- rentedragende leningen	3	4.466,4	4.454,6
- personeelsbeloningen	4	240,2	166,2
- overige langlopende verplichtingen		380,4	365,4
Totaal langlopende verplichtingen		5.087,0	4.986,2
Kortlopende verplichtingen			
- kortlopende financieringsverplichtingen		40,0	318,6
- handelsschulden en overige te betalen posten		352,5	367,2
Totaal kortlopende verplichtingen		392,5	685,8
Totaal passiva		10.096,6	10.109,3

Verkorte geconsolideerde winst-en-verliesrekening

<i>In miljoenen euro's</i>	Nadere toelichting	Eerste halfjaar 2012	Eerste halfjaar 2011
Voortgezette bedrijfsactiviteiten			
Bruto-opbrengsten		920,2	846,6
Terugbetaling verrekening tarieven	5	-/- 112,7	-
Netto-opbrengsten		807,5	846,6
Aan investeringen toegerekende kosten		40,0	51,3
Personeelskosten en overige bedrijfslasten		-/- 310,2	-/- 307,8
Afschrijvingen		-/- 131,5	-/- 122,4
Bijzondere waardeveranderingen goodwill	1	-	-/- 679,4
Bijzondere waardeveranderingen gastransportnetwerk	1	-	-/- 220,6
Totale lasten		-/- 401,7	-/- 1.278,9
Bedrijfsresultaat		405,8	-/- 432,3
Financieringsbaten en -lasten		-/- 98,4	-/- 85,6
Aandeel in resultaat geassocieerde deelnemingen		13,1	12,7
Resultaat vóór belastingen		320,5	-/- 505,2
Belastingen	6	-/- 74,5	-/- 42,6
Resultaat na belastingen		246,0	-/- 547,8
Beëindigde bedrijfsactiviteiten			
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten na belastingen		-	-
Resultaat over de periode		246,0	-/- 547,8
Toe te rekenen resultaat aan aandeelhouder		246,0	-/- 547,8

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

<i>In miljoenen euro's</i>	Nadere toelichting	Cash flow hedge reserve	Reële waarde reserve	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
Eerste halfjaar 2012						
Totaal van de resultaten verwerkt in de winst-en-verliesrekening (resultaat over de periode)		-	-	-	246,0	246,0
Mutatie in cash flow hedge reserve, waarvan vennootschapsbelasting		-/- 10,5 2,6	- -	- -	- -	-/- 10,5 2,6
Saldo van actuariële winsten en verliezen ter zake van personeelsbeloningen, waarvan vennootschapsbelasting	4	- -	- -	-/- 78,0 19,7	- -	-/- 78,0 19,7
Totaal van de resultaten verwerkt in het eigen vermogen		-/- 7,9	-	-/- 58,3	-	-/- 66,2
Totaal van de gerealiseerde en niet- gerealiseerde resultaten		-/- 7,9	-	-/- 58,3	246,0	179,8
Eerste halfjaar 2011						
Totaal van de resultaten verwerkt in de winst-en-verliesrekening (resultaat over de periode)		-	-	-	-/- 547,8	-/- 547,8
Mutatie in cash flow hedge reserve, waarvan vennootschapsbelasting		6,3 -/- 1,6	- -	- -	- -	6,3 -/- 1,6
Overige mutaties		-	-	-/- 0,1	-	-/- 0,1
Totaal van de resultaten verwerkt in het eigen vermogen		4,7	-	-/- 0,1	-	4,6
Totaal van de gerealiseerde en niet- gerealiseerde resultaten		4,7	-	-/- 0,1	-/- 547,8	-/- 543,2

Het totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over het eerste halfjaar van 2012 en 2011 is volledig toe te rekenen aan de aandeelhouder.

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

<i>In miljoenen euro's</i>	Aandelen kapitaal	Cash flow hedge reserve	Reële waarde reserve	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
Eerste halfjaar 2012						
Stand per 1 januari 2012	0,2	-/- 37,5	37,8	5.038,8	-/- 602,0	4.437,3
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over het halve boekjaar 2012	-	-/- 7,9	-	-/- 58,3	246,0	179,8
Onttrokken aan de overige reserves	-	-	-	-/- 602,0	602,0	-
Stand per 30 juni 2012	0,2	-/- 45,4	37,8	4.378,5	246,0	4.617,1
Eerste halfjaar 2011						
Stand per 1 januari 2011	0,2	-/- 16,9	-	4.823,8	453,7	5.260,8
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over het halve boekjaar 2011	-	4,7	-	-/- 0,1	-/- 547,8	-/- 543,2
Uitgekeerd dividend 2010	-	-	-	-	-/- 181,5	-/- 181,5
Toegevoegd aan de overige reserves	-	-	-	272,2	-/- 272,2	-
Stand per 30 juni 2011	0,2	-/- 12,2	-	5.095,9	-/- 547,8	4.536,1

Verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht

<i>In miljoenen euro's</i>		Nadere toelichting	Eerste halfjaar 2012	Eerste halfjaar 2011
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		604,5	642,7	
Rente, vennootschapsbelasting en overige		-/- 38,9	-/- 150,4	
Kasstroom uit operationele activiteiten			565,6	492,3
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			-/- 233,6	-/- 348,4
Opname langlopende schulden	3	0,9	38,4	
Aflossingen van langlopende schulden	3	-/- 6,6	-	
Mutatie kortlopende financieringsverplichtingen		-/- 279,5	-/- 119,3	
Uitgekeerd dividend		-	-/- 181,5	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			-/- 285,2	-/- 262,4
Toename geldmiddelen en kasequivalenten			46,8	-/- 118,5
Geldmiddelen en kasequivalenten ultimo vorig jaar		68,5	158,5	
Geldmiddelen en kasequivalenten ultimo dit half jaar		115,3	40,0	
			46,8	-/- 118,5

Toelichting op de verkorte geconsolideerde financiële overzichten

Aard der bedrijfsactiviteiten

De N.V. Nederlandse Gasunie (Gasunie) is een Europees gasinfrastructuurbedrijf. Het netwerk van Gasunie is één van de grootste gastransport-hogedruknetten in Europa en bestaat uit meer dan 15.000 kilometer pijpleiding in Nederland en Noord-Duitsland, tientallen installaties en ongeveer 1.300 gasontvangstations. De jaarlijkse doorzet van gas bedraagt circa 100 miljard kubieke meter. Gasunie dient het algemeen belang in de markten waarin ze actief is en streeft ernaar een optimale waarde te creëren voor haar stakeholders. Zij is de eerste aanbieder van onafhankelijk gastransport met een grensoverschrijdend netwerk in Europa. Gasunie biedt transportdiensten aan via haar dochterondernemingen Gas Transport Services B.V. (GTS) in Nederland en Gasunie Deutschland Transport Services GmbH in Duitsland. Daarnaast biedt ze ook andere diensten aan op het gebied van gasinfrastructuur, waaronder gasopslag, LNG-opslag en het certificeren van groen gas via haar dochterbedrijf, Vertogas. Gasunie wil haar infrastructuur en kennis inzetten voor verdere ontwikkeling en integratie van hernieuwbare energiebronnen, en van groen gas in het bijzonder.

De vennootschap is statutair gevestigd te Groningen, ingeschreven onder KvK-nummer 02029700.

Alle op balansdatum uitstaande aandelen worden gehouden door de Staat der Nederlanden.

Uitgangspunten voor de grondslagen

Op grond van de Verordening (EG) nr. 1606/2002 van het Europees Parlement dient de vennootschap haar geconsolideerde financiële overzichten op te stellen in overeenstemming met de bepalingen van de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

In het eerste halfjaar 2012 zijn de volgende nieuwe standaarden en interpretaties effectief geworden en bekrachtigd binnen de Europese Unie:

- IFRS 1 First-time Adoption of International Financial Reporting Standards - Severe Hyperinflation and Removal of Fixed Dates for First-time Adopters (Amendment)
- IFRS 7 Financial Instruments - Enhanced Derecognition Disclosures Requirements (Amendment)

De toepassing van de hierboven opgenomen onderwerpen heeft géén materiële invloed op het eigen vermogen en het resultaat van de vennootschap.

Overeenstemmingsverklaring

De halfjaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de IFRS standaard 'Tussentijdse financiële verslaggeving' (IAS 34), zoals aanvaard binnen de Europese Unie en van kracht op 30 juni 2012.

Deze halfjaarrekening bevat niet alle informatie en toelichtingen die in een jaarrekening moeten worden opgenomen en moet in combinatie met de groepsjaarrekening 2011 worden beoordeeld.

Op de halfjaarrekening heeft geen accountantscontrole plaatsgevonden. Wel heeft een beoordeling plaatsgevonden door de accountant.

Oordelen en schattingen door het management

Het management maakt bij het opstellen van de halfjaarrekening schattingen en beoordelingen, die de gerapporteerde bedragen voor activa en passiva op balansdatum en het resultaat over het halve boekjaar beïnvloeden. De invloed van oordelen en schattingen zijn significant bij de waardering van vaste activa, voorziening voor opruimingskosten en saneringen, uitgestelde belastingen en pensioenen.

Nadere toelichting

1. Onderzoek naar bijzondere waardeveranderingen

Algemeen

De vennootschap onderzoekt indien daartoe een aanleiding bestaat of er sprake is van een bijzondere waardevermindering van (im)materiële en financiële vaste activa.

Er is sprake van een bijzondere waardevermindering indien de realiseerbare waarde van een actief of een groep van activa lager ligt dan de boekwaarde. De realiseerbare waarde wordt bepaald op basis van de indirecte opbrengstwaarde, welke wordt berekend op basis van de door het management verwachte toekomstige kasstromen. Deze kasstromen zijn gebaseerd op een recente meerjarenprognose. De totale planperiode loopt tot en met 2062.

Bij het uitvoeren van een onderzoek naar bijzondere waardeveranderingen (impairment test) doet het management aannames, onder andere ten aanzien van ontwikkelingen in het reguleringskader op korte en lange termijn en maakt zij schattingen van bijvoorbeeld de toekomstige kasstromen en stelt zij de disconteringsvoet vast. Deze aannames, schattingen en oordelen hebben een significante invloed op de indirecte opbrengstwaarde.

Onderzoek naar bijzondere waardeveranderingen, naar de stand van 30 juni 2012

Gastransportnetwerk in Nederland

Op 12 oktober 2011 heeft de Nederlandse toezichthouder (NMa) per wettelijke taak (transport, balancering en kwaliteitsconversie) twee Methodebesluiten en X-factorbesluiten openbaar gemaakt; één voor de periode 2006-2009 en één voor 2010-2013. De daaraan gerelateerde tariefbesluiten zijn in december 2011 vastgesteld.

Tegen de nieuwe Methodebesluiten is door een aantal belanghebbenden alsmede GTS beroep ingesteld. De verwachting is dat het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) nog in 2012 een uitspraak zal doen. Deze situatie is niet significant anders dan de situatie per 31 december 2011. De vennootschap verwacht nog steeds dat de ingestelde beroepsprocedures niet zullen leiden tot nadelige financiële gevolgen.

Het management concludeert dat er geen aanleiding is om een cijfermatig onderzoek uit te voeren naar mogelijke bijzondere waardeveranderingen van het gastransportnetwerk in Nederland.

Gastransportnetwerk in Duitsland

De Duitse toezichthouder Bundesnetzagentur werkt er aan om in 2012 een besluit te nemen over de toegestane omzet voor de reguleringsperiode 2013-2017. Op basis van de verwachte toegestane kosten voor de periode, eventueel verminderd met een individuele doelmatigheidsfactor.

De Bundesnetzagentur heeft daartoe op 6 juni jl. een conceptbrief verstuurd aan Gasunie Deutschland met haar bevindingen. Gasunie Deutschland heeft hierop eind juni schriftelijk gereageerd en medio juli haar standpunt nader toegelicht. Verwacht wordt dat de Bundesnetzagentur in het derde kwartaal van 2012 een definitief besluit ten aanzien van de toegestane kosten zal nemen. Daarna volgt een benchmark, waarop de individuele doelmatigheidsfactor wordt gebaseerd.

Tegen de definitieve besluiten is beroep mogelijk.

Op grond van de beschikbare informatie op het moment van het opmaken van de halfjaarrekening 2012 verwacht het management dat de toegestane omzet voor de reguleringsperiode 2013-2017 niet wezenlijk zal worden aangepast ten opzichte van eerdere verwachtingen.

Het management concludeert dat er geen aanleiding is om een cijfermatig onderzoek uit te voeren naar mogelijke bijzondere waardeveranderingen van het gastransportnetwerk in Duitsland.

Onderzoeken naar bijzondere waardeveranderingen in 2011

Onderstaand is een samenvatting opgenomen van de afwaardering van het gastransportnetwerk in Nederland en de goodwill per 30 juni 2011 en van het gastransportnetwerk in Duitsland per 31 december 2011.

Gastransportnetwerk in Nederland en de goodwill (per 30 juni 2011)

In juni 2010 heeft het CBb de Methodebesluiten voor de periode 2009-2012 vernietigd die door de NMa in december 2008 voor GTS waren vastgesteld. Het CBb heeft verder geoordeeld dat de NMa ten onrechte geen methode van regulering heeft vastgesteld voor de jaren 2006-2008.

Op 17 mei 2011 heeft de NMa per wettelijke taak (transport, balanceren en kwaliteitsconversie) twee ontwerp-Methodebesluiten openbaar gemaakt; één voor de periode 2006-2009 en één voor 2010-2013.

De vennootschap heeft de NMa formeel geïnformeerd over haar bezwaren tegen de ontwerp-Methodebesluiten. De bezwaren zijn weergegeven in de Zienswijze, die openbaar gemaakt is door de NMa op hun website.

Op grond van de beschikbare informatie op het moment van het opmaken van de halfjaarrekening 2011 en rekening houdend met de grote onzekerheden heeft het management geconcludeerd dat er sprake is van een afwaardering op 30 juni 2011 van het gastransportnetwerk in Nederland en de goodwill ter grootte van respectievelijk 220,6 miljoen euro en 679,4 miljoen euro; in totaal 900,0 miljoen euro.

Gastransportnetwerk in Duitsland (per 31 december 2011)

Externe indicatoren (beschikbaar gekomen informatie over onder andere de verwachtingen ten aanzien van de toekomstige ontwikkelingen van het reguleringsmodel en een neerwaartse bijstelling van het toegestane rendement op investeringen) gaven aanleiding tot het uitvoeren van een cijfermatig onderzoek naar mogelijke bijzondere waardeveranderingen van het gastransportnetwerk in Duitsland naar de stand van 31 december 2011.

Op grond van de beschikbare informatie op het moment van het opmaken van de jaarrekening 2011 en rekening houdend met de grote onzekerheden heeft het management geconcludeerd dat er sprake is van een afwaardering op 31 december 2011 van het gastransportnetwerk in Duitsland ter grootte van 400,0 miljoen euro, bestaande uit een afwaardering van de materiële vaste activa van 327,3 miljoen euro en een afwaardering van de financiële vaste activa van 72,7 miljoen euro.

2. Verwerking acquisities

In het eerste halfjaar 2012 heeft Gasunie LNG Holding B.V. haar 42,5% belang in Gate terminal C.V. uitgebreid met 2,5% naar 45%. Hierdoor is het bijbehorende belang in Gate terminal B.V. ook verhoogd van 42,5% naar 45%. De verkrijgingsprijs bedraagt 10,2 miljoen euro.

3. Rentedragende leningen

Het totaalbedrag van 4.466,4 miljoen euro (ultimo 2011: 4.454,6 miljoen euro) aan langlopende leningen bestaat voor 3.650,0 miljoen euro (ultimo 2011: 3.650,0 miljoen euro) uit langlopende obligaties en voor 816,4 miljoen euro (ultimo 2011: 804,6 miljoen euro) uit onderhandse leningen.

Mutatieoverzicht rentedragende leningen:

<i>In miljoenen euro's</i>	2012	2011
Stand per 1 januari	4.454,6	3.896,7
Uitgegeven obligatieleningen	-	500,0
Getrokken op onderhandse faciliteiten *)	0,9	71,0
Toename onderhandse leningen door uitbreiding kapitaalbelang	17,6	-
Aflossingsverplichtingen in volgend boekjaar	-/- 6,7	-/- 13,1
Stand per 30 juni/31 december	4.466,4	4.454,6

*) Deze faciliteiten zijn aangetrokken door Gate terminal B.V. en worden proportioneel geconsolideerd.
Op deze faciliteiten wordt gefaseerd getrokken.

Overzicht toekomstige aflossingen:

<i>In miljoenen euro's</i>	Eerste halfjaar	
	2012	2011
Aflossingsverplichting in		
2012	7,0	13,1
2013	1.414,3	1.413,5
2014	15,5	14,6
2015	16,4	15,5
2016	716,4	715,5
Na 2016	2.314,8	2.300,1
Totaal van de aflossingsverplichtingen	4.484,4	4.472,3

De vennootschap heeft een Medium Term Note (MTN) programma ter grootte van 7,5 miljard euro (ultimo 2011: 5 miljard euro). Per 30 juni 2012 is binnen het MTN programma 3,85 miljard euro (ultimo 2011: 1,35 miljard euro) beschikbaar voor nieuwe emissies.

Hiernaast beschikt de vennootschap over kredietfaciliteiten voor tijdelijke financiering met een waarde van 910 miljoen euro (ultimo 2011: 915 miljoen euro) en een Commercial Paper programma ter grootte van 750 miljoen euro (ultimo 2011: 750 miljoen euro). Per halfjaar 2012 en ultimo 2011 is onder deze kredietfaciliteiten geen geld opgenomen. De kredietfaciliteiten zijn gecommiteerd. Van de kredietfaciliteiten loopt 800 miljoen euro af in 2015. De verschuldigde rente over de kredietfaciliteiten betreft een marktconforme variabele rente.

Indien de aandelen van de N.V. Nederlandse Gasunie niet meer voor 100% door de Nederlandse Staat worden gehouden, worden voor de vier leningen verstrekt door de Europese Investeringsbank van elk 125 miljoen euro de rentepercentages aangepast in overeenstemming met het kredietrisicobeleid van de geldverstrekker.

Inzake de rentedragende leningen en kredietfaciliteiten zijn geen zekerheden gesteld door de N.V. Nederlandse Gasunie.

4. Personeelsbeloningen

De waardering van de pensioenverplichting in overeenstemming met IAS 19 'Personeelsbeloningen' vindt jaarlijks plaats in de tweede helft van het jaar. Per balansdatum is een indicatieve berekening gemaakt van de pensioenverplichtingen rekening houdend met de huidige inzichten. Het verschil tussen de uitkomst van deze indicatieve berekening en de berekening gemaakt ten tijde van het opmaken van de jaarrekening 2011 wordt ten opzichte van het eigen vermogen van de vennootschap als materieel beschouwd, waardoor in tegenstelling tot voorgaande jaren de waardering per halfjaar 2012 is herzien.

<i>In miljoenen euro's</i>	30 jun. 2012	31 dec. 2011
A. pensioenverplichtingen Nederland	172,6	106,1
B. pensioenverplichtingen Gasunie Deutschland	56,5	49,0
Totaal	229,1	155,1

De aannames die ten grondslag liggen aan de berekening van de pensioenverplichtingen zijn met uitzondering van de disconteringsvoet ongewijzigd gebleven ten opzichte van het jaarverslag 2011. De disconteringsvoet is gewijzigd van 3,9% naar 3,4%.

A. Voorziening voor pensioenverplichtingen Nederland

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor werknemers in Nederland is als volgt opgebouwd:

<i>In miljoenen euro's</i>	30 jun. 2012	31 dec. 2011
Contante waarde toegekende pensioenaanspraken	1.174,6	1.064,4
Fondsbeleggingen	-/- 1.002,0	-/- 958,3
Pensioenvoorziening	172,6	106,1

Het totaal van rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkte actuariële resultaten is als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	Eerste halfjaar 2012	2011
Actuariel resultaat op pensioenaanspraken	-/- 97,3	-/- 87,7
Actuariel resultaat op fondsbeleggingen	24,8	13,6
Totaal actuariel resultaat	-/- 72,5	-/- 74,1

Het actuariel resultaat in het eerste halfjaar 2012 wordt enerzijds veroorzaakt door de verlaging van de disconteringsvoet en anderzijds door het hoger dan verwachte rendement op fondsbeleggingen.

Het actuariael resultaat in 2011 wordt in belangrijke mate beïnvloed door enerzijds de verlaging van de disconteringsvoet en anderzijds de ervaringsaanpassingen van de pensioenverplichtingen en het hoger dan verwachte rendement op fondsbeleggingen.

Het cumulatieve saldo van de actuariële winsten en verliezen bedraagt per halfjaar 2012: 400,2 miljoen euro nadelig (ultimo 2011: 327,7 miljoen euro nadelig).

Een aanvang is gemaakt met het proces om te komen tot een nieuwe pensioenregeling.

B. Voorziening voor pensioenverplichtingen Gasunie Deutschland

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor werknemers in Duitsland betreft de contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken op 30 juni 2012 ter grootte van 56,5 miljoen euro (ultimo 2011: 49,0 miljoen euro).

Het totaal van rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkte actuariële resultaten over het eerste halfjaar 2012 bedraagt 5,5 miljoen euro nadelig (2011: 2,4 miljoen euro nadelig).

Het cumulatieve saldo van de actuariële winsten en verliezen, die rechtstreeks in het eigen vermogen zijn verwerkt, bedraagt per 30 juni 2012: 16,9 miljoen euro nadelig (ultimo 2011: 11,4 miljoen euro nadelig).

5. Terugbetaling verrekening tarieven

Op 11 oktober 2011 heeft de NMa nieuwe Methodebesluiten genomen voor de perioden 2006-2009 en 2010-2013. In deze besluiten zijn voor de jaren 2006-2011 lagere tarieven vastgesteld dan de N.V. Nederlandse Gasunie in deze jaren conform eerdere Methodebesluiten in rekening heeft gebracht. De N.V. Nederlandse Gasunie dient het verschil aan haar afnemers terug te betalen door verlaging van de transporttarieven in 2012 en 2013. Het effect van de verlaging van de tarieven op de opbrengsten in het eerste halfjaar 2012 is separaat in de winst-en-verlies rekening getoond.

6. Belastingen

Het effectieve belastingtarief over het eerste halfjaar 2012 bedraagt 23,2%. In het resultaat voor belastingen over het eerste halfjaar 2011 is begrepen de bijzondere waardeverandering van de goodwill van 679 miljoen euro welke niet fiscaal aftrekbaar is. Exclusief deze post is het effectieve belastingtarief over het eerste halfjaar 2011 24,5%.

7. Financiële informatie per segment

De informatie wordt gesegmenteerd naar de activiteiten van de groep waarin de groep actief is. De operationele segmenten weerspiegelen de managementstructuur van de groep. De volgende segmenten worden onderscheiden:

- *Gas Transport Services*
Dit segment beslaat het netbeheer Nederland en is verantwoordelijk voor de aansturing van transport, de ontwikkeling van leidingnet en bijbehorende installaties en het bevorderen van de marktwerking.
- *Gasunie Deutschland*
Dit segment beslaat het netbeheer Duitsland en is verantwoordelijk voor de aansturing van transport, de ontwikkeling van leidingnet en bijbehorende installaties en het bevorderen van de marktwerking.

- *Participations & Business Development*

Dit segment richt zich op het faciliteren van de komst van nieuwe gasstromen naar Noordwest-Europa via LNG-aanvoer en lange afstandspijpleidingen en op het benutten van de geologische infrastructuur voor de opslag van aardgas. Deelname in (inter)nationale projecten op het gebied van aardgasinfrastructuur in Nederland en Duitsland maken hiervan eveneens deel uit. Onder dit segment vallen tevens de joint ventures voor pijpleidingen die het Gasunie-transportnet verbinden met buitenlandse markten, zoals de BBL-leiding naar het Verenigd Koninkrijk.

Per 1 januari 2012 wordt in lijn met de interne rapportering aan het management over drie segmenten gerapporteerd. De segmenten Gas Transport Services en Gasunie Deutschland waren voorheen samen het segment Gereguleerd Netbeheer Nederland en Duitsland (TSO). Het segment Deelnemingen & Ontwikkeling (Non-TSO) is hernoemd naar Participations & Business Development.

Hiernaast is in de interne rapportering aan het management het 'resultaat deelnemingen' geherrubriceerd van het 'segmentresultaat' naar 'financiële baten en lasten', om aan te sluiten op het 'bedrijfsresultaat'.

De vergelijkende cijfers over het eerste halfjaar 2011 zijn overeenkomstig aangepast.

In miljoenen euro's	Opbrengsten		Segmentresultaat	
	Eerste	Eerste	Eerste	Eerste
	halfjaar	halfjaar	halfjaar	halfjaar
	2012	2011	2012	2011
Segmenten				
- Gas Transport Services	568,6	675,9	254,2	159,9
- Gasunie Deutschland	134,0	100,5	65,6	24,4
- Participations & Business Development	134,7	99,3	86,0	62,8
Inter-segment	-/- 29,8	-/- 29,1		
Segmententotaal	807,5	846,6	405,8	247,1
Niet-gealloceerde kosten			-	-/- 679,4
Financiële baten en lasten			-/- 85,3	-/- 72,9
Resultaat vóór belastingen			320,5	-/- 505,2
Belastingen			-/- 74,5	-/- 42,6
Opbrengsten en resultaat na belastingen over de periode	807,5	846,6	246,0	-/- 547,8

Gedurende het eerste halfjaar 2012 heeft het segment Gas Transport Services voor 0,8 miljoen euro (eerste halfjaar 2011: 0,4 miljoen euro), het segment Gasunie Deutschland voor 0,7 miljoen euro (eerste halfjaar 2011: 0,2 miljoen euro) en het segment Participations & Business Development voor 28,3 miljoen euro (eerste halfjaar 2011: 28,5 miljoen euro) aan inter-segment diensten geleverd.

De 'niet-gealloceerde kosten' over het eerste halfjaar 2011 van 679,4 miljoen euro nadelig betreffen de bijzondere waardeverandering op goodwill, welke in 2011 toegerekend was aan het

voormalig segment Gereguleerd Netbeheer Nederland en Duitsland (TSO). Een allocatie met terugwerkende kracht van dit bedrag in de halfjaarrekening 2012 over de nieuwe segmenten Gas Transport Services en Gasunie Deutschland is arbitrair en derhalve achterwege gelaten.

In miljoenen euro's	Activa	
	30 jun. 2012	31 dec. 2011
Segmenten		
- Gas Transport Services	6.639,2	6.565,7
- Gasunie Deutschland	1.016,5	987,4
- Participations & Business Development	1.564,9	1.530,5
Segmententotaal	9.220,6	9.083,6
Niet-gealloceerde activa	876,0	1.025,7
Totaal geconsolideerde activa	10.096,6	10.109,3

De gealloceerde activa bevat de materiële vaste activa, de immateriële vaste activa, de investeringen in geassocieerde deelnemingen en de overige kapitaalbelangen.

8. Gebeurtenissen na balansdatum

In juli 2012 heeft vervroegde aflossing van 284,2 miljoen euro plaatsgevonden op obligatieleningen met een nominale waarde van in totaal 1,4 miljard euro, een effectief rentepercentage van 6,000% en een looptijd tot eind oktober 2013. Tevens is een nieuwe obligatielening uitgegeven, zie onderstaande tabel:

Hoofdsom in miljoenen euro's	Looptijd	Effectief rentepercentage	Rente- herzieningsdatum
500,0	2012-2022	2,625%	niet van toepassing

De reden van de vervroegde aflossing en het uitgeven van een nieuwe obligatielening is om het herfinancieringsrisico van 2013 te verkleinen. De vervroegde aflossing heeft boven nominale waarde plaatsgevonden. Het verschil tussen de uitoefenprijs en de nominale waarde van 20,1 miljoen euro zal als 'rentelasten' worden verantwoord in het tweede halfjaar 2012.

De Raad van Bestuur,

P.C. van Gelder, voorzitter
G.H. Graaf

Groningen, 25 juli 2012

Beoordelingsverklaring

Aan: N.V. Nederlandse Gasunie, Groningen

Opdracht

Wij hebben de in het halfjaarbericht opgenomen geconsolideerde halfjaarrekening, bestaande uit de verkorte geconsolideerde balans per 30 juni 2012, verkorte geconsolideerde winst-en-verliesrekening, geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen en verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht over de periode 1 januari 2012 tot en met 30 juni 2012 alsmede de toelichting van N.V. Nederlandse Gasunie te Groningen beoordeeld. Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen en de weergave van deze geconsolideerde halfjaarrekening in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse Financiële Verslaggeving' zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Het is onze verantwoordelijkheid een conclusie over deze geconsolideerde halfjaarrekening te formuleren op basis van onze beoordeling.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling van de geconsolideerde halfjaarrekening verricht in overeenstemming met Nederlands recht waaronder Standaard 2410, 'Het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de openbaar accountant van de entiteit'. Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het inwinnen van inlichtingen, met name bij personen die verantwoordelijk zijn voor financiën en verslaggeving, en het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een controle die is uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en stelt ons niet in staat zekerheid te verkrijgen dat wij kennis hebben genomen van alle aangelegenheden van materieel belang die bij een controle onderkend zouden worden. Om die reden geven wij geen controleverklaring af.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de geconsolideerde halfjaarrekening over de periode 1 januari 2012 tot en met 30 juni 2012 niet, in alle van materieel belang zijnde opzichten, is opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse Financiële Verslaggeving' zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Groningen, 25 juli 2012

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. A.E. Wijnsma RA